

KÚRIA

Bhar.I.1088/2016/12. szám

A Kúria Budapesten, a 2016. év november hó 22. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A különösen nagy vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt indult büntetőügyben a bejelentett másodfellebbezéseket elbírálv a Szegedi Ítéltábla Bf.III.9/2015/69. számú ítéletét **I. rendű, II. rendű, III. rendű és VI. rendű vádlottra** vonatkozó részében az alábbiak szerint változtatja meg:

- III. rendű vádlottat a terhére megállapított közbizalom elleni bűncselekmény kapcsán tekinti különös visszaesőként elítéltnek,
- az I. rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztést 2 (kettő) év 6 (hat) hónap fogházbüntetésre,
- a II. rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztést 2 (kettő) év fogházbüntetésre,
- a III. rendű vádlottal szemben kiszabott börtönbüntetés tartamát 3 (három) évre,
- a VI. rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztést 2 (kettő) év fogházbüntetésre enyhíti,
- I. rendű, II. rendű és VI. vádlottak a velük szemben kiszabott szabadságvesztésből a büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra.

Egyebekben a Szegedi Ítéltábla ítéletét e vádlottakra vonatkozóan helybenhagyja.

A harmadfokú eljárás során felmerült bűnügyi költségből III. rendű vádlott 29.392.- (huszonkilencezer-háromszázkilencvenkettő) forintot, VI. rendű vádlott 34.222.- (harmincnégyezer-

kétszázhuszonkettő) forintot köteles az államnak megfizetni.

I n d o k o l á s

A Gyulai Törvényszék a 2014. szeptember 19. napján kihirdetett 3.B.319/2013/134. számú ítéletével

- I. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett adócsalás bűntettében [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (4) bekezdés], adócsalás bűntettében [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (4) bekezdés], adócsalás bűntettében [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (3) bekezdés] és folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében (1978. évi IV. törvény 276. §), ezért halmazati büntetésül három év hat hónap börtönbüntetésre és a közügyektől öt év eltiltásra ítélte azzal, hogy a kiszabott börtönbüntetés háromnegyed részének kitöltése után bocsátható feltételes szabadságra, emellett elrendelte a Pesti Központi Kerületi Bíróság 22.B.VIII.3249/2006/12. számú ítéletével kiszabott hét hónap fogházbüntetés végrehajtását és megállapította, hogy a vádlott külföldre utazási tilalom alatt áll;

- II. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki folytatólagosan, bűnsegédként elkövetett adócsalás bűntettében [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (4) bekezdés], bűnsegédként elkövetett adócsalás bűntettében [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (4) bekezdés], bűnsegédként elkövetett adócsalás bűntettében [1978. évi IV. törvény 310. § (3) bekezdés] és folytatólagosan, bűnsegédként elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében (1978. évi IV. törvény 276. §), ezért halmazati büntetésül három év két hónap börtönbüntetésre és a közügyektől öt év eltiltásra ítélte azzal, hogy a vádlott a kiszabott börtönbüntetés háromnegyed részének kitöltése után bocsátható feltételes szabadságra, egyben megállapította, hogy a vádlott külföldre utazási tilalom alatt áll;

- III. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki folytatólagosan, bűnsegédként elkövetett adócsalás bűntettében [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (4) bekezdés], bűnsegédként elkövetett adócsalás bűntettében [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (4) bekezdés], bűnsegédként elkövetett adócsalás bűntettében [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (3) bekezdés] és folytatólagosan, bűnsegédként elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében (1978. évi IV. törvény 276. §), ezért mint különös visszaesőt halmazati büntetésül négy év két hónap börtönbüntetésre és a közügyektől öt év eltiltásra ítélte azzal, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható, egyben megállapította, hogy a vádlott külföldre utazási tilalom alatt áll;

- VI. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki 2 rendbeli adócsalás bűntettében [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (3) bekezdés] és bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében (1978. évi IV. törvény 276. §), ezért mint

különös visszaesőt halmazati büntetésül három év hat hónap börtönbüntetésre és a közügyektől öt év eltiltásra ítélte azzal, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható, megállapította továbbá, hogy a vádlott külföldre utazási tilalom alatt áll.

Rendelkezett a bűnjelekről és a felmerült bűnügyi költség viseléséről.

Az ítélet ellen az ügyész a vádlottak terhére súlyosításért jelentett be fellebbezést, míg az I. rendű vádlott felmentésért, védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítésért, a II. rendű vádlott és védője, a III. rendű vádlott és védője, továbbá a VI. rendű vádlott és védője felmentésért jelentettek be fellebbezést.

A másodfokon eljáró Szegedi Ítéltábla a 2016. február 5. napján kihirdetett Bf.III.9/2015/69. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta,

- I. rendű, II. rendű és III. rendű vádlottakat 2 rendbeli adócsalás büntettének [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (4) bekezdés, illetve 1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (3) bekezdés], míg VI. rendű vádlottat az adócsalás büntettének [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (3) bekezdés] vádjára alól felmentette;
- az I. rendű, a II. rendű, a III. rendű és a VI. rendű vádlottak külföldre utazásának tilalmára vonatkozó rendelkezést mellőzte;
- I. rendű vádlottat öt év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra is ítélte és vele szemben 139.642.000 forintra vagyonekbezárt rendelt el, ugyanakkor a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtásának elrendelésére vonatkozó rendelkezést mellőzte;
- a VI. rendű vádlott terhére megállapított adócsalás büntettét [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (3) bekezdés] folytatólagosan, bűnsegédként elkövetettnek minősítette, és a vádlottat öt év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra is ítélte, ugyanakkor a különös visszaesőkénti elítélésre utalást mellőzte és megállapította, hogy a vádlott a kiszabott börtönbüntetés háromnegyed részének kitöltése után feltételes szabadságra bocsátható.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének e vádlottakra vonatkozó részét helybenhagyta.

A másodfokú bíróság ítélete ellen az I. rendű és a II. rendű vádlottak és védőik elsősorban a vádlottak felmentéséért, másodlagosan a büntetés enyhítéséért, a III. rendű vádlott elsősorban felmentése, másodlagosan a megtámadott határozatok hatályon kívül helyezése, harmadsorban a büntetés enyhítés

érdekében, kirendelt védője pedig a vádlott felmentéséért, a VI. rendű vádlott védője a vádlott büntetésének enyhítéséért jelentett be fellebbezést.

VI. rendű vádlott ugyancsak fellebbezéssel élt, azt azonban - miután elkésett - a Szegedi Ítéltábla a 2016. május 27. napján jogerős Bf.III.9/2015/86. számú végzésével elutasította.

Az I. rendű vádlott védője a felmentésre irányuló fellebbezésének indokolásában arra hivatkozott, hogy az Áfa-adónemben elkövetett adócsalás büntette és a folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége miatt emelt vád alól elsősorban büntethetőséget kizáró ok, másodsorban pedig bizonyítottság hiányában van helye védence felmentésének, mivel a terheltet kívülálló harmadik személyek megtévesztették, jóhiszeműségét kihasználták, így eszközként használták fel, azaz akaratán kívül „stróman” lett, amivel csak az adórevíziós eljárásokban, később pedig a büntetőeljárásokban szembesült, és ugyan ő volt a cég ügyvezetője, de az utóbb fiktiivnek bizonyult szerződéses partnerekkel és azok képviselőivel nem ő, hanem kizárólag társai, II. és III. rendű vádlottak tartották a kapcsolatot, ezt a rendelkezésre álló okiratok és tanúvallomások is alátámasztják.

Megítélése szerint a tényállás megállapításai ellentétesek az iratok tartalmával, illetve a bíróság a megállapított tényekből további tényekre helytelenül következtetett, és a tényállás az indokolásban kifejtettekkel a jogilag releváns részletek vonatkozásában ellentétben áll. Hivatkozott az ítélet azon megállapítására is, mely szerint a nevében kiállított fiktív számlákat a társaság ügyvezetője a II. és III. rendű vádlott kérésére állította ki, alapvetően az ügyfelekkel is ők tárgyaltak a fiktív beszerzésekről, a tényleges haszon sem védencénél realizálódott, arra pedig bizonyíték nem merült fel, hogy védence pénzt vett volna fel vagy átutalásokat indított volna a vitatott ügyekkel kapcsolatban.

Álláspontja szerint az adócsalás közvetett tettesség útján is megvalósítható, ha a társaság vezető tisztségviselőjét az adózás folyamatában megtévesztik, ahogy védence esetében is történt, ezért cselekményeit nem eshetőleges szándékkal követte el, hanem a könnyelműség, a könnyelmű bizakodás jellemezte, ami a gondatlanság talaján valósult meg.

Ezért elsődlegesen védence felmentését kérte.

Eljárási szabálysértésként arra hivatkozott, hogy védencét az adórevízió során, valamint a büntetőeljárás kezdeti stádiumában tanúként hallgatták ki, holott a nyomozás során már potenciális gyanúsított volt.

A büntetés enyhítését pedig elsősorban a rendkívüli időmúlásra és a terhelt egészségi állapotára tekintettel kérte, ez utóbbi igazolására orvosi iratokat is csatolt.

Ez utóbbiakra figyelemmel másodlagosan azt indítványozta, hogy a Kúria mérsékelje a kiszabott szabadságvesztés tartamát és annak végrehajtását próbaidőre felfüggeszse fel, amennyiben pedig ez nem teljesíthető, állapítsa meg, hogy a szabadságvesztést eggyel enyhébb fokozatban - fogházban - kell letöltenie és abból a büntetés fele részének letöltése után feltételes szabadságra bocsátható.

II. rendű vádlott védője fellebbezésének indokolásában az ítéletek megalapozatlanságára és ezen belül elsősorban arra utalt, hogy nem merült fel az eljárás során bizonyíték a vádlottak közötti megállapodás mibenlétére, és mivel a részes felelőssége nem terjedhet túl a szándékán, azaz amennyiben a tettes többet tesz vagy mást tesz, mint amire a részes szándéka kiterjed, azért a részes felelőssége nem állapítható meg, a védenca terhére róható elkövetési érték nem igazodhat a teljes elkövetési értékhez, csak a saját részesi cselekményeihez; a III. rendű vádlott által beszerzett számlákhoz neki nem volt köze, így azokért nem is felelős.

Arra is utalt, hogy kétséget kizáróan az sem volt megállapítható, hogy a valótlan tartalmú számlák közül melyek általános forgalmi adó tartalma került bele a **1.Kft.** adóbevallásaiba, a számlák hogyan kerültek védencéhez, illetve ő maga melyik pénztárbizonylatot állította ki, azt pedig nem állapították meg, hogy neki az V. és VI. rendű vádlott pénzt juttatott volna vissza.

Álláspontja szerint ezért a másodfokú bíróság ítélete megalapozatlan, és a bíróságok nem tettek eleget indokolási kötelezettségüknek sem.

A kiszabott büntetést is aránytalanul súlyosnak minősítette, hivatkozva a terhelt családi körülményeire, törvénytisztelő életmódjára és az ítélet tettesek és bűnsegédek közötti belső aránytalanságára, valamint arra, hogy nem lehetett volna az üzletszerűség megállapítása mellett védenca terhére azt súlyosító körülményként értékelni.

Ezért elsődlegesen azt indítványozta, hogy a Kúria helyezze hatályon kívül az első és másodfokú ítéletet és utasítsa új eljárásra az elsőfokú bíróságot, másodlagosan pedig azt, hogy a kiszabott szabadságvesztést enyhítse és annak végrehajtását függeszse fel, amennyiben pedig erre nem lát lehetőséget, állapítsa meg, hogy a vádlott a szabadságvesztés fele részének letöltése után

bocsátható feltételes szabadságra.

Emellett azt is kérte, hogy a II. rendű vádlottat hallgassa meg a személyi körülményeire.

A Legfőbb Ügyészség a fellebbezéseket alaptalannak találta. Álláspontja szerint a megalapozott és irányadó tényállás és az abból levont helyes jogi következtetések helytállósága miatt sem a vádlottak felmentése, sem a büntetések enyhítése nem indokolt.

Ezért arra tett indítványt, hogy a Kúria a Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság ítéletét hagyja helyben (BF.1920/2015.).

A Kúria nyilvános ülésén a terheltek és a védők fellebbezésüket fenntartották, ahogy a Legfőbb Ügyészség képviselője is indítványát.

.-.-.

A bejelentett fellebbezések - az ítéltábla által elutasított kivételével - a Be. 386. § (1) bekezdés c) pontjának I. fordulatára figyelemmel joghatályosak, ezért a Kúria mint harmadfokú bíróság a fellebbezéssel megtámadott másodfokú ítéletet a Be. 387. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel az azt megelőző első- és másodfokú bírósági eljárással együtt felülbírált.

A másodfokú ítélet felmentő rendelkezései azonban - figyelemmel arra, hogy ezek ellen az ügyész nem jelentett be fellebbezést - jogerőre emelkedtek, így azokat a Kúria érdemben nem vizsgálta.

Ennek során megállapította, hogy mind az első-, mind a másodfokú bíróság betartotta az eljárási törvény rendelkezéseit.

Így nem foghatott helyt az I. rendű terhelt védőjének az az eljárási kifogása sem, amely szerint a hatóságok eljárási szabályt sértettek, amikor védencét mint nyilvánvalóan potenciális gyanúsítottat tanúként hallgatták meg.

A Be. 291. §-ának (2) bekezdése szerint a vádlottnak a nyomozás során tanúként tett vallomása a törvényben rögzített feltételek teljesülése esetén ismertethető, ez pedig egyértelműen arra utal, hogy a későbbi terhelt tanúkénti kihallgatását a törvény nem tiltja.

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az iratok tartalma és helyes ténybeli következtetés útján kiegészítette, illetve helyesbítette; ezzel azt már hiánytalannak és megalapozatlannak találta s az eljárásban irányadónak tekintette.

A kiegészített, illetve helyesbített tényállást a Kúria is megalapozottnak találta, az - szemben a védői érveléssel - iratellenes megállapítást vagy téves ténybeli következtetést nem tartalmaz, a bizonyítékok indokolt mérlegelésén alapul, így a harmadfokú eljárásban is irányadó.

Ekként az I. rendű és a II. rendű vádlottak védőjének a tényállás megalapozottságát vitató érveit a Kúria nem találta megalapozottnak.

Így nem tartotta indokoltnak II. rendű vádlott védőjének a vádlott meghallgatására irányuló indítványát sem, amelyre egyébként nincs is törvényes lehetőség; a harmadfokú eljárásban bizonyításnak nincs helye, a tényállás kiegészítésére, helyesbítésére csak az iratok alapján ad lehetőséget a Be. 388. § (2) bekezdése.

Az 1978. évi IV. törvény 27. § (1) bekezdése szerint valóban nem büntethető az elkövető olyan tény miatt, amelyről az elkövetéskor nem tudott.

Ezen büntethetőséget kizáró ok azonban az I. rendű vádlott javára nem volt megállapítható.

Ahogy arra mind az első-, mind a másodfokú bíróság helyesen utalt: I. rendű, II. rendű és III. rendű vádlottak felhasználtak olyan gazdasági társaságok által kibocsátott számlákat is, amelyek gazdasági tevékenységet vagy egyáltalán nem végeztek, vagy gabona-kereskedelemmel egyáltalán nem foglalkoztak.

A Kúria a törvényszék és az ítéletábla által ennek kapcsán kifejtetteket kiegészíti az alábbiakkal:

I. rendű vádlott az APEH-ellenőrzés során azt nyilatkozta, hogy a társaság ügyében ő járt el, illetve társai tevékenységéről is tudomással bírt (ellenőrzési jegyzőkönyv, nyomozati iratok 397. és 465. oldal).

Tanúkénti kihallgatása során ugyan vallomását visszavonta és arra utalt, hogy minden tevékenységet társai végeztek az ő írásos meghatalmazása alapján, azonban a társaival kötött megbízási szerződés azt tartalmazza, hogy nekik az ügyvezető utasításai szerint kell eljárni (nyomozati iratok 647., 663. és 685. oldal).

II. rendű vádlott az I. rendű vádlottal szemben foganatosított szembesítés során határozottan kijelentette, hogy minden tevékenységet közösen határoztak meg, és az I. rendű vádlott is úgy nyilatkozott, hogy minden gazdasági tevékenységről közösen döntöttek (nyomozati iratok 769. oldal).

Az eljáró bíróságok megállapították azt is, hogy a gabona-beszerzésről az I. rendű vádlott is tudomással bírt, így azt is látnia kellett, hogy néhány esetben nagyobb mennyiségű gabona eladása történt ugyanazon a napon, mint amennyi vételére került sor, annak ellenére, hogy a vádlott maga elismerte: a **1.Kft.** nem rendelkezett gabona tárolásra alkalmas telephellyel vagy raktárral (nyomozati iratok 658. oldal). Ilyen eset volt például az, amikor 2007. december 3. napján 54,17 tonna gabona megvételére került sor, majd ugyanezen a napon 79,40 tonnát adtak el anélkül, hogy az esetlegesen korábban beszerezett különbözet tárolására lehetőségük lett volna (nyomozati iratok 1825. oldalán elfekvő táblázat).

II. és III. rendű vádlottak nem álltak foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban a **1.Kft.**-vel, és az I. rendű vádlottat terhelte a felelősség az Áfa-bevallások benyújtásáért. Az APEH vizsgálat során 2008. december 2-án akként is nyilatkozott, hogy a szerződések legnagyobb részét ő kötötte meg, a lebonyolítás körében egyeztetett a II. és III. rendű vádlottal, valamint a könyveléssel is ő tartotta a kapcsolatot (nyomozati iratok 3081. oldal).

Az APEH előtti meghallgatáson II. rendű vádlott pedig arra utalt, hogy szerződést önállóan nem köthetett, azt csak előkészítette az I. rendű vádlott utasítása alapján (nyomozati iratok 3105. oldal). Ugyanezt erősítette meg az adóhatóság előtt a III. rendű vádlott, arra hivatkozva, hogy csak az I. rendű vádlott jóváhagyásával kezdhettek a gyakorlati megvalósításhoz és az I. rendű vádlott tudtával létrejött ügyletek alapján kerültek kiállításra a számlák is (nyomozati iratok 3127-3129. oldal).

Nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy az I. rendű vádlott régebb óta volt ügyvezetője a gazdasági társaságnak, mint ahogy sor került a II. és III. rendű vádlottal a megbízási szerződés megkötésére; a megbízási szerződések kelte 2008. január 15.

Arra ugyan az I. rendű vádlott védője helyesen hivatkozott, hogy számos tanú állította: ők az I. rendű vádlottal nem álltak kapcsolatban, azonban az, hogy a tanúk egy része a II. rendű, más része a III. rendű vádlottal tartotta a kapcsolatot, nem zárja ki azt, hogy az adóbevallás során az I. rendű vádlott tisztában volt a felhasznált számlák valótlan tartalmával.

A Békés Megyei Bíróság 7.K.23.075/2009/7. számú ítéletével a közigazgatási eljárásban - amelyben a bíróság az I. rendű vádlott, mint felperes APEH elleni keresetét elutasította - a társaság könyvelését végző **1.Tanú** tanúként azt vallotta, hogy az Áfa-bevallás elkészítése előtt ő mindig felhívta az ügyfelet és megbeszélte vele, hogy mit kell befizetni, és a **1.Kft.** kapcsán

erről mindig az ügyvezetővel, vagyis az I. rendű vádlottal beszélt.

Ez is azt igazolja, hogy a vádlott az adózás teljes folyamatával tisztában volt a bevallások során.

A vádlott védője által felhívott és a BH 2010.319. szám alatt közzétett eseti döntés az adott ügyben így nem irányadó; a közvetett tettességet ugyanis abban azért állapították meg, mert az érintett személy a társaság gazdasági tevékenységében nem vett részt, arról érdemi információval nem rendelkezett.

Miután a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az irányadó tényállás helyesen tartalmazza azt, hogy bár az ügyletkötéseket alapvetően a II. és III. rendű vádlott bonyolította, az I. rendű vádlott ezekről tudott, és ő tartotta a kapcsolatot a könyvelővel is, az eljáró bíróságok helytállóan következtettek arra, hogy az I. rendű vádlott a társaival kötött megállapodásnak megfelelően a társaság ügyvezetőjeként úgy nyújtotta be a a tényállásban megjelölt Áfa-bevallásokat, hogy teljes mértékben tisztában volt azzal: a fiktív számlák felhasználásával az általa vezetett társaság általános forgalmi adónemben keletkezett adókötelezettségét csökkentti.

Töretlen a bírói gyakorlat annak megítélésében, hogy az adócsalás tettese csak olyan személy lehet, aki az adókötelezettség szempontjából jelentős tény (adat) valótlan előadásával, elhallgatásával vagy más magatartással a hatóságot adóbevétele csökkentését eredményezően megtéveszti. Az adóhatóság megtévesztésére szolgáló valótlan tartalmú számlákat beszerző és azokat az adóbevallást elkészítő számára rendelkezésre bocsátó személy az adócsalásnak nem társtette, hanem bűnsége (BH 2010.290.).

Erre figyelemmel pedig az I. rendű vádlott bűnösségének tettesként történt megállapítása, cselekményének minősítése mindenben törvényes.

Nem foghatott helyt a II. rendű vádlott védőjének azon érvelése sem, hogy az eljáró bíróságok törvénysértően állapították meg védenca felelősségét valamennyi elbírált részecselekmény kapcsán.

Az eljáró bíróságok a tényállásban a szükséges mértékben részletezték a terheltek cselekvőségét.

Az, hogy a számlák egy részét ténylegesen ő, más részét a III. rendű terhelt szerezte be, nem jelenti azt, hogy a társa tevékenységéről nem is volt tudomása.

A védő a fellebbezés indokolásában lényegében az ún. excessus

mandatira hivatkozott.

Az excessus mandatinak azonban két esete különböztethető meg:

- 1) Minőségi a túllépés, ha a tettes más bűncselekményt is vagy súlyosabb bűncselekményt követ el, mint amire felbujtották, illetve amelyhez a bűnsegély kapcsolódik.
- 2) Mennyiségi a túllépés, ha a tettes ugyanannak a bűncselekménynek a minősített esetét valósítja meg, mint amelyre a felbujtás vagy a bűnsegély vonatkozik.

A részes cselekménye a tettesi, társtettesi cselekménnyel szemben alárendelt, mert tettesi bűncselekményt feltételez. Ebből következik a részesi bűncselekmény járulékos jellege. A következetes bírói gyakorlat szerint azonban a részes ugyan a tettes minőségi túllépéséért nem felel, a mennyiségi túllépésért azonban igen (BH 2012.111.). Mennyiségi túllépés esetén a részesi cselekmény is a tettesi bűncselekmény szerint minősül.

A bűnsegédi magatartás két formája a fizikai és a pszichikai bűnsegély. Amikor a II. rendű terhelt az általa megszerzett, valótlán tartalmú számlákat az I. rendű terhelt rendelkezésére bocsátotta, tudva azt, hogy azokat az adófizetési kötelezettsége csökkentésére fogja felhasználni, fizikai bűnsegélyt nyújtott az I. rendű terheltnek. Ugyanakkor tisztában volt azzal, hogy a III. rendű terhelt is fiktív számlákat szerez be, amiket az I. rendű terhelt felhasznál; így minden, a III. rendű terhelt által beszerzett számla felhasználása kapcsán szándékerősítő hatást is gyakorolt az I. rendű terheltre, azaz pszichikai bűnsegélyt nyújtott.

Ami a II. rendű terhelt védője által kifogásolt „szakértői megállapításokat” illeti, a Kúria rámutat a következőkre:

Az ítéleti tényállás tényeit valóban nem a szakértő, hanem a bíróság állapítja meg. Azonban az adott ügyben ez is történt; azt pedig, hogy a bűnösség körébe volt számlák mögött nem volt tényleges gazdasági tevékenység, nem csupán a szakvélemények alapján állapították meg az eljáró bíróságok, hanem az egyéb bizonyítékokra is figyelemmel, és erre irányult a Kúria indokolás-kiegészítése is.

Ami pedig azt a védői észrevételt illeti, amely szerint az ítélet tábla a védenccé cselekményét „quasi társtettesként” elkövetettnek minősítette, nyilvánvalóan nem helytálló. Az ítélet tábla a cselekményt bűnsegédként elkövetettnek minősítette, és ezzel csupán arra utalt az indokolásban, hogy a társtettséghez hasonló az elkövetés mikéntje.

Így az eljáró bíróságok II. rendű terhelt cselekményét törvényesen minősítették valamennyi tettesi rész-cselekményhez nyújtott bűnsegélyként.

Ugyanez irányadó a III. rendű terheltekre is.

A fent kifejtetteknek megfelelően a felmentésre irányuló fellebbezések nem bizonyultak megalapozottnak.

Helytállóan foglaltak állást az eljáró bíróságok abban a kérdésben is, hogy az elbíráláskor hatályos büntető törvény rendelkezései nem nyújtanak kedvezőbb elbírálást a vádlottak számára. Ezért helyesen jártak el, amikor nem az elbíráláskor hatályos Btk., hanem az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvény rendelkezéseit alkalmazták.

E törvénynek megfelelően, helyesen értékelték az eljáró bíróságok valamennyi terhelt terhére az Áfa-adónemre elkövetett bűncselekményeket adócsalásként, illetve magánokirat-hamisításként.

A vádlottak a tényállásban leírt cselekményükkel tettesként, illetve bűnsegédként együttesen és összesen 168.015.000 forint adóbevétel-csökkentést eredményeztek.

Erre is figyelemmel helyes az adócsalás minősítése.

Az eljáró bíróságok a büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket maradéktalanul feltárták és súlyuknak megfelelően értékelték.

A Kúria a teljesség kedvéért megjegyzi, hogy a II. rendű terhelt védője tévesen hivatkozott a kettős értékelés tilalmának megsértésére az üzletszerűség mint súlyosító körülmény kapcsán.

A büntetés kiszabás során értékelendő tényezőkről szóló BKv 56. számú kollégiumi vélemény I. pontja valóban azt tartalmazza, hogy a kétszeres értékelés tilalma a büntetést befolyásoló körülmények értékelésénél is érvényes, azaz a törvényhozó által tényállási elemként szabályozott, avagy a súlyosabb vagy enyhébb minősítést megalapozó körülményt nem lehet enyhítőként vagy súlyosítóként is értékelni. Erre azonban a felülbírált ügyben nem került sor, tekintettel arra, hogy az 1978. évi IV. törvény 310. §-a nem tartalmazza az üzletszerűséget mint minősítő körülményt. Ezért az üzletszerű elkövetés súlyosító körülményként történő értékelése nem volt kizárt.

Az 1978. évi IV. törvény 310. § (4) bekezdésére és a halmazati szabályokra figyelemmel kiszabható szabadságvesztés mértéke I. rendű, II. rendű és III. rendű vádlottakkal szemben két évtől

kilenc évig terjedő szabadságvesztés, VI. rendű vádlott esetében pedig hat évig terjedő szabadságvesztés.

A vádlottak közül csak a II. rendű vádlott büntetlen előéletű, a III. rendű és a VI. rendű vádlott pedig többszörösen büntetett előéletű, a III. rendű vádlott ráadásul a terhére megállapított egyik bűncselekmény kapcsán különös visszaeső.

Erre is figyelemmel más joghátrány, mint végrehajtandó szabadságvesztés, a vádlottakkal szemben szóba sem kerülhetett.

Azonban az igen jelentős időmúlásra - az elkövetéstől eltelt nyolc évre -, I. rendű vádlott esetében pedig a megromlott egészségi állapotára is tekintettel a másodfokú ítéletet a Be. 398. § (1) bekezdése alapján eljárva megváltoztatta, és a fellebbezéssel érintett vádlottakkal szemben a kiszabott szabadságvesztés tartamát enyhítette.

Figyelembe vette a büntetés arányosságának követelményét is, ezért a bűnsegédi elkövetésre és a büntetlen előéletére figyelemmel a II. rendű vádlott szabadságvesztés-büntetését rövidebb tartamban - két évben - állapította meg, mint az I. rendű terheltét, és a vele szemben megállapított tartamnál, a két év hat hónapnál hosszabb időben, három évben állapította meg - a bűnsegédi elkövetés ellenére - a többszörös korábbi büntetettségre, a büntetőeljárás hatálya alatti elkövetésre és a közbizalom elleni bűncselekmény kapcsán a különös visszaeső voltára tekintettel a III. rendű vádlottét. Ugyancsak két évi tartamra enyhítette a VI. rendű terhelt szabadságvesztésének tartamát, mert ugyan a vádlott igen sokszor volt már büntetve, mégpedig mindkét terhére megállapított bűncselekmény kapcsán is, továbbá részben felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje, részben más büntetőeljárás hatálya alatt követte el azokat, azonban csak az adócsalási cselekménnyel megvalósult adóbevétel-csökkenés mintegy negyedéhez nyújtott bűnsegélyt.

Az elkövetéstől eltelt igen hosszú időre tekintettel ugyancsak méltányolhatónak tartotta az enyhébb végrehajtási fokozat megállapítására vonatkozó védői érveket, és akként rendelkezett, hogy a terhelteknek a szabadságvesztést - III. rendű terhelt kivételével, aki különös visszaeső - fogházban kell letölteniük, és ennek megfelelően a szabadságvesztés kétharmad részének letöltését követően feltételes szabadságra bocsáthatók.

Egyebekben a másodfokú ítéletet - a Be. 393. §-a szerinti nyilvános ülésen - a Be. 397. §-a alapján helybenhagyta.

A bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezés a Be. 398. §-ának (3) bekezdésén alapul.

Budapest, 2016. november 22.

Dr. Mészár Róza s.k. a tanács elnöke, Dr. Csák Zsolt s.k. előadó
bíró, Dr. Soós László s.k. bíró

A Szegedi Ítéltábla Bf.III.9/2015/69. számú ítélete I. rendű, II.
rendű, III. rendű és VI. rendű vádlottakra vonatkozó része a Kúria
Bhar.I.1088/2016/12. számú ítéletében írt változtatással 2016.
november 22. napjával kezdődő hatállyal jogerős és végrehajtható.

Dr. Mészár Róza s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
TóthLné
bíróági tisztviselő